

RETTE I VIBORG DOM

afsagt den 19. april 2022

Sag [redacted]

A dansk filial af
(advokat [redacted])

B

mod

C
(advokat Thomas Birch)

Denne afgørelse er truffet af dommer [redacted].

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 7. december 2017.

Sagen drejer sig om, hvorvidt sagsøgte er erstatningsansvarlig for en arbejdsskade indtrådt den 12. november 2013 som følge af defekte gastrucks udlejet af sagsøgte til *D* og om sagsøgeren, der havde tegnet ansvarsforsikring for *D* kan gøre regres mod sagsøgte.

A dansk filial af *B* (herefter *A*)
har fremsat følgende påstand:

C skal til *A* betale 3.221.003,20 kr. med procesrente fra den 7. december 2017 af 3.104.186,20 kr., og fra den 7. maj 2018 af 116.817 kr.

Påstanden er opgjort sådan:

Godtgørelse for svie og smerte

72.500,00 kr.

Godtgørelse for varigt mén svarende til 15 %	110.940,00 kr.
Tabt arbejdsfortjeneste	467.902,20 kr.
Erhvervsevnetabserstatning svarende til 65 %	2.116.790,00 kr.
Skadelidtes rimelige og nødvendige advokatudgifter (inkl. moms)	100.000,00 kr.
Sygedagpengeregres til [REDACTED] Kommune	<u>352.871,00 kr.</u>
I alt	<u>3.221.003,20 kr.</u>

C har fremsat påstand om frifindelse

Oplysningerne i sagen

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Ved lejeaftale af 4. november 2013 indgik **D** aftale med **C** om leje af seks gastrucks, der skulle anvendes på et lager i **E**. Det fremgår af en mail af 10. november 2013 fra **F** til **G** at han havde foretage CO-målinger på tre trucks, ligesom han i hånden havde anført, at det skulle kontrolleres, at der var udluftning i hallerne.

Den 12. november 2013 blev **H** der arbejdede på lageret i **E** indlagt akut med kulilteforgiftning.

Det fremgår af en mail af 13. november 2013 fra **F** til **G** at han havde foretage målinger på alle seks trucks. Truck nr. [REDACTED] var målt til 9,20, og der var ud for denne anført "stepventil defekt". Truck nr. [REDACTED] blev målt til 7,20, og der var ud for denne anført "stik til lambda sonde løst CO 0,20 ok".

Den 14. november 2013 foretog **I** ved **J** en vurdering af luftkvaliteten i lagerhallerne.

Episoden den 12. november 2013 blev anmeldt som en arbejdsulykke, og Arbejdsmarkedets Erhvervssikring traf den 22. august 2016 afgørelse om, at **H** ikke var omfattet af loven med henvisning til, at han var selvstændig i egen enkeltmandsvirksomhed.

Den 28. april 2016 blev **H** tilkendt førtidspension.

Fra den 10. oktober 2016 og fremefter var der korrespondance mellem **A** advokat og **C** og dennes forsikringsselskab om et muligt regreskrav.

A anerkendte, at **D** var ansvarlig for den arbejdsskade, som **H** havde pådraget sig den 12. november 2013, og den 31. marts 2017 blev

der mellem parterne indgået forlig om udbetaling af en erstatning på 2.227.730,00 kr.

Der har under sagen været afholdt syn og skøn ved *K* og *L* den 30. juli 2020.

Forklaringer

G *O* *M* *P* *N* *F* *J* og *Q*
har afgivet forklaring.

G har forklaret, at han i 2013 var souschef på *D* lagerfunktion. Under stormen i oktober 2013 blev det ene hjørne af højlageret i [REDACTED] ramt, og de gik i kriseberedskab. Efter en uges tid fik de besked om at rømme lageret og finde eksternt lagerplads. De fandt i den forbindelse blandt andet lageret i *E* der havde stået tomt i 2-3 år. *R* havde tidligere brugt lageret. Lageret var meget støvet, men havde potentiale for opbevaring af deres øl og vand. Der skulle gøres rent, og der blev sat hygrometre op. Der blev også kigget på varmeanhederne. Der var ikke strøm nok til at trække batterierne til el-trucks. Derfor lejede de trucks ved *C* som de havde et godt samarbejde med. Han kan ikke huske præcis, hvordan kontakten blev etableret. Det skete muligvis via mekanikeren *F* fra *C* som gik på deres lager næsten dagligt. Lageret blev gjort klart. Der var én port, man kunne komme ind ad med lastbil. De kørte fra den ene ende til den anden. De havde brug for tre palletrucks. De bad om gastrucks, da der ikke var strøm til el-trucks, og lageret skulle tømmes ret hurtigt.

Han var involveret i dialogen om de trucks, de skulle bruge. Der var ikke andet valg end gastrucks. På bryggeriet havde de trucks med en fastmonteret tank til gas, som man fyldte i. Det kunne man ikke på *R* lageret, og derfor skulle de tre trucks bygges om til at bruge gasflasker. Han var nok den eneste, der havde den dialog med *C* - gerne i fællesskab med *F*. De fik leveret trucks forholdsvis hurtigt - måske inden for en uge eller 14 dage. Der er ikke mange virksomheder, der kører med trepalle trucks. Der var mange ting i den proces, de ikke havde prøvet før, herunder at trucks kørte med flaske. De havde oplyst adressen på lageret til *C* men de havde ikke nærmere oplyst, hvordan bygningerne så ud. *C* kendte adressen, men han tror ikke, de kendte lageret i detaljer.

F gik på terminalen på [REDACTED]. *F* var nok med ved modtagelsen af truckene på lageret i *E* og gjorde dem klar. De havde et godt samarbejde, og *D* fik det næsten, som de ville. Han husker ikke, at de fik at vide, at de skulle foretage noget vedrørende udluftning. Han havde kun med målinger at gøre efter ulykken. De havde en mi-

stanke om, at det var gasfyret, der var årsag til forgiftningen. Da ulykken skete, stoppede de alt arbejde og åbnede alle portene. Manden fra **S** havde en måler, som blev sænket ned i den ene truck og den slog ud. Det var det eneste tidspunkt, vidnet deltog i målinger.

Han husker ikke specifikt mailen af 10. november 2013 fra **F**, ekstraktens side 191, men den er helt sikkert sendt. Han ved ikke, hvorfor der blev foretaget målinger på det tidspunkt. Han kan ikke huske at have set de vedhæftede målinger på ekstraktens side 192. Udluftning i hallerne kan være mange ting. De kunne ikke køre med åbne porte på grund af krav om skadedyr. Han husker ikke, om de talte om det med **F**, men det gjorde de nok, da de havde en tæt dialog. Når man får leveret en truck, får man ofte også en folder. Den nærlæste de ikke overhovedet. Det skulle de måske i bagklogskabens klarhed have gjort. Han kan ikke huske at have set dokumentation for målinger inden leveringen, men det er ikke ensbetydende med, at den ikke var der. Han mindes ikke, at der havde været problemer med truckene forud for uheldet.

I den ene side af den lange bygning var der porte og et par karnapper, hvor der var læsseporte. Det var helt ned i bunden af den ene hal. Han kan ikke huske, hvad hallen hed. Udenfor eksporthallen installerede man en kompressor, der skulle give udluftning. De besluttede at flytte hele eksportlagerets funktioner, så de ikke behøvede at blande det. Der var fire porte ud for det blå og lilla område på figuren på ekstraktens side 358, hvor eksportlæsningen primært foregik. Nede i den anden ende kunne man som det eneste sted køre ind på lageret i niveau og tømme lastbilerne. **H** befandt sig i området omkring det blå og orange, da ulykken skete. Han kan ikke huske hallens nummer. I hjørnet ved det hvide område ved eksportlæsningen på figuren skulle der etableres en kompressor, og **H** arbejdede med at etablere luftslanger ned fra loftet. På den anden side havde de en pladepålægger, som måske også kørte på luft. De flyttede hele eksportfunktionen.

På bryggeriet kørte man indendørs med forholdsvis store trucks. De kørte både med gas og el. Den 12. november 2013 omkring kl. 17-18 fik han en opringning fra **N** om, at **H** var blevet syg, og at **N** også selv var skidt tilpas. Han husker ikke præcis, hvad **N** sagde, men det var nok noget med hovedpine, og at de havde fået det skidt og var nødt til at gå hjem. Han kørte til lageret og sikrede sig, at der ikke var nogen i hallen. Hans første tanke var, at gasfyrene var utætte, da de ikke havde været i brug i mange år. Gasfyrene hænger under loftet. Han mener, de lukkede den bagerste hal (den orange) af og lod fyret køre og lavede en måling næste morgen. Det var **S** der lavede målingen. Den viste, at der ikke noget. Han var på det tidspunkt allerede i dialog med **F**. Det kunne godt være den 13. november 2013, han havde kontakt med **F**. Truckene var til stede, da **S** lavede målingen på dem. **F** sagde, at det ikke var truckene, og **S** sagde, det var

ikke gasfyrene, der var årsag til forgiftningen. De var begge meget skråsikre.

Han husker ikke specielt mailen af 13. november 2013, ekstraktens side 197, eller om de derefter talte om målingerne. Han kan blot huske, at de lavede tiltag til, at de ikke skulle køre med gastrucks mere, og de fik elektrikerne til at lægge el ind. Han tør ikke udtale sig, om det var gasfyrene eller truckene, der var årsag, men med målingerne var det meget sandsynligt, at det var truckene. *H* var en af medarbejderne fra *T* de havde hyret ind. Derudover kendte han ikke *H* ret godt. Han tror, alle arbejdede rigtigt meget i den periode. Han har ikke haft kontakt med *H* efter episoden, men har spurgt til ham. For omkring 4 år side blev han ringet op af en advokat, om han kunne bidrage til denne sag. Han fik at vide, at *H* på det tidspunkt ikke havde fået sin erstatning, og det var han lidt fortørnet over. Han fik at vide, at *H* var hjerneskadet, og at han skulle have været kørt til ^{hospital} og havde været i trykkammer.

I den pågældende periode var han på lageret i *E* hver dag formentlig et par timer om dagen fordelt over dagen. Det er hans mailadresse på mailen af 10. november 2013, ekstraktens side 191. Terminalen var den bygning, der blev beskadiget, og som de var nødt til at flytte fra. Der blev ikke lavet en arbejdspladsvurdering på lageret i *E*. De kørte lastbiler ind på lageret i den anden ende af, hvor *H* arbejdede. Lastbilerne bakkede ca. 30 meter ind på lageret med motoren tændt. De slukkede motoren, tømte bilen og derefter kørte den ud igen. Der var nok en lastbil inde på lageret én gang i timen i den periode. Truckene blev kørt op ved siden af, hvor lastbilerne bakkede ind. Der var ikke allokeret specielle trucks til at køre i den ende. Truckene kørte i alle mulige haller. Det var "random", hvor de kørte. Alle truckene var lejet af *C*.

I perioden, hvor eksportlageret flyttede ud til lageret i *E* flyttede to el-trucks fra lageret i terminalen med. Der var monteret en enkelt ladestation i en af hallerne. Han mindes ikke, at der var andre fossildrevne køretøjer i hallerne ud over truckene og lastbilerne.

De kunne ikke laves gennemtræk i hallerne, fordi der kun var porte på den ene side af hallerne. Dørene var ikke åbne. Portene var lukket ned, eller der kunne holde en lastbil eller container i portene. Det var for at undgå træk. Det var kun porten i den anden ende, hvor lastbilerne kørte ind, der blev åbnet. Gasfyrene blev gennemgået og fik service, da de rykkede ind i hallerne, fordi det var ved at blive koldt. Det var *S* der stod for servicen. Han har ikke set dokumentation for servicen. Alle regninger fra driften blev sendt til forsikringsselskabet. Han har ikke set servicereportager fra *S*. Gasfyrene blev anvendt i perioden fra den 4. til den 12. november 2013. Han formoder, at *S* brugte lift for at servicere fyrene under loftet, men han ved det ikke. Han ved heller ikke, hvordan *S* målte på gasfyrene efter ulykken, og

han har ikke set dokumentation på det. Han ved ikke, hvad deres målinger vedrørende, at det ikke var gasfyrene, der var årsag til ulykken, blev baseret på.

H arbejdede i de haller, der er grå/lilla på figuren på ekstraktens side 358. Portene i området var lukket til. Der gik banespor langs bagenden af bygningen. Man kan på figuren se fire streger, der markerede porte, og bagved var læsseområdet. Lastbilerne bakkede ind i gadeniveau i den anden ende. Han kender ikke baggrunden for, at *D* anerkendte arbejdsskaden.

M har forklaret, at han i 2013 var ansat som produktionsleder i *D* på [REDACTED], hvor han havde været i omkring 10 år. Højlageret blev beskadiget i stormen, og de skulle finde andre lagerhaller. De fandt blandt andet det gamle *R* lager i *E*. De var lidt i panik alle sammen og skulle arbejde hurtigt og gøre lagerbygningerne klar. De havde ikke folk til det og hyrede deres eksterne folk fra *T* til at klargøre hallerne i *R* lageret. Han var ikke med til at gøre lageret klar. Det var *G* der stod for det. Han kom derud lige efter, at det var klargjort. Han fik først sin faste gang på lageret efter måske en måned. Han var ikke involveret i lejen af trucks og havde ikke selv kontakt til *C* ud over til de to mekanikere *F* og *U* der gik fast på lageret. Han havde ingen dialog om de lejede trucks. Han kan ikke huske, om han talte med *F* og *U*. Han kan kun huske, at *C* ikke kunne skaffe udstyr til truckene, og at han blev spurgt, om han kunne undvære nogle af sine trucks, hvilket han ikke kunne. Han hørte om hændelsen allerede dagen efter. Det var ikke *D* medarbejder, men en af *T* medarbejdere, som var en del af *D*.

Der var vild panik, og der var noget med nogle fyr under taget, og der blev lavet en hel masse undersøgelser. Han mener, at gasfyrene "gik fri", men han er ikke sikker. Han kan huske, at der blev sagt, at *C* sagde, at man nemt kunne køre med gastrucks inde i lagerbygninger efter offentliggørelse af ulykken. Der blev snakket en hel del om det, men det var *G* der var med i det. De kørte ikke med gastrucks andre steder, hvor han havde ansvaret. De trucks var batteridrevne.

Der blev ikke lavet arbejdspladsvurderinger i forbindelse med ibrugtagning af lageret i *E*. De vidste ikke, hvor længe de skulle være der. Det kom med på sigt i deres APV, men der gik i hvert fald 3-4 måneder. Man kan godt sige, at det ikke skete på grund af tidspres. Han ved ikke, om man drøftede ventilation eller udluftning i *E*. Efter ulykken var der rigtig meget snak, men han kan ikke huske, hvad der blev sagt. Portene skulle selvfølgelig være åbne, men det var koldt og blæsende, og de kunne ikke arbejde under de forhold. Han mener ikke, at *C* havde lagt vægt på, at der skulle være udluftning. Det var nok nærmere kommet fra hans chef, *G*. Han kan huske, da han kom på lageret første dag. Han så, at der i hal 1 kørte en kæmpe stor lastbil ind i hallen, og gastruckene hentede pallerne og kørte dem ud i de øvrige haller. Det

var noget af et chok i forhold til deres produkter at se så stor en lastbil køre ind i hallen, fordi de normalt gik med hårnet og huer. Han tænkte på den kulilte, lastbilerne udsendte. Det var ikke noget, han gjorde noget ved, fordi de arbejdede under pres. Det var hans indtryk, at truckene kørte over det hele. Der kom vel en lastbil ind i hallerne en gang hver halve time fra kl. 6-7 og frem til kl. 21-22. I hal 5 var der nogle porte eller læsseramper, der var åbne, men det var først efter uheldet. Før uheldet var det bare store mørke lokaler, de arbejdede i. Der var på ingen måde åbnet op.

Da han kom ud på lageret, så han at det var gastrucks. Han tænkte på, at kulilten fra lastbilerne ville sode produkterne til. Det var jo røg og damp, og de havde lavet flotte etiketter. Det var emissionen fra lastbilerne, han tænkte på.

N har forklaret, at han arbejdede som ekstern håndværkere på **D** i 2013. Han skulle sætte maskiner og trykluft op ude på det gamle **R** lager. Han kom på lageret om mandagen. Det var i november. Den pågældende dag skulle de flytte en pladepålægger. Han mødte mandag morgen ved 6-tiden, og hans to kollegaer kom omkring kl. 7. Den ene kollega var **H**. De fordelte opgaverne. Han gik i gang med skille maskinen ad. **H** gik i gang med trykluftslangerne over læsseportene. Vidnets arbejde foregik ved gulvet. Han arbejder stadig i lagerbygningen i dag. I 2013 arbejdede han i hal 7, og **H** arbejdede i hal 9 ved læsseramperne. De arbejdede indtil kl. 11, hvor han sagde til **H** at han troede, at han var ved at få influenza, da han havde det skidt. Det havde **H** også. De fortsatte til omkring middagstid, hvor de begge havde voldsomt ondt i hovedet og derfor ringede til **G** og sagde, at de stoppede, da de ikke kunne arbejde længere. **H** arbejdede på det tidspunkt stadig oppe i ca. 3 meters højde. Der var 6,8 meter til loftet.

Der kørte ingen maskiner, hvor de arbejdede. Truckene kørte primært i hal 2, hvor lastbilerne kørte ind. Der må på andre tidspunkter have kørt trucks i det område, hvor de arbejdede. Da han ringede til **G** sagde han, at den var gal med luften, og at de var nødt til at køre hjem. Han ringede til sin læge og fik besked på at komme med det sammen. Så vidt han ved, kørte **H** direkte til skadestuen i [REDACTED]. Da han forlod lageret, løb tårerne ned ad kinderne, fordi han havde det skidt. **H** forlod lageret samtidig. Han kan ikke huske, hvordan **H** havde det på det tidspunkt. Han har arbejdet for **D** i mange år. Han mener, at **D** i gamle dage brugte gastrucks på fjernvarelageret. Det er måske 10 år siden.

Der var ikke åbent fra hallerne ud til fri luft, mens de arbejdede. De åbnede portene, da de fandt ud af, at luften ikke var ret god. Det var ved 11-11.30-tiden. Det var en kold dag, og fyrene var lige sat i drift. De ville gerne holde på varmen. Både han og **H** var ansat på timebasis i **T** og de

havde arbejdet sammen i 3-6 måneder. De så ikke hinanden privat, men var gode kollegaer. *H* var dygtig og arbejdsom. Efter hændelsen har han set *H* 10-15 gange. De har talt om hændelsen. De første par år havde *H* meget ondt i hovedet og talte meget usammenhængende og sagde meget "øh". *H* havde været i trykkammer på **hospital** uden effekt og havde mistet en stor del af sin hukommelse. *H* kom ikke tilbage på arbejde. Fra kl. 7 om morgenen var der ikke nogen, der kom i hallen bortset fra ham og *H*

J har forklaret, at han oprindelig er uddannet bygningsingeniør med indeklima og energiteknik som speciale. Han har arbejdet med alle aspekter af arbejdsmiljø og indeklima. Da *I* direktør gik på pension i 2016, blev selskabet virksomhedsoverdraget, og alle elektroniske og fysiske dokumenter blev "lukket ned". Han kan derfor kun svare ud fra hukommelsen. I november 2013 blev han ringet op af arbejdsmiljøchefen på *D* *V* og blev bedt om at lave en eksponeringskontrol og undersøge muligheden for at arbejde videre. Han kom på pladsen dagen efter ulykken, hvor der ikke var arbejdere til stede. Han gik rundt og foretog stikprøvemålinger på kulmonoxid og automatisk også på kuldioxid. Han foretog målinger i 2-3 timer. Måleresultaterne står i rapporten. Der var stor forskel på, hvordan hallerne kunne udluftes. Han fik at vide, at der havde været massiv udluftning, og alt, hvad der kunne åbnes, var blevet åbnet. I de haller, der havde mulighed for udluftning, blev der målt almindelige resultater for eksponering. I de haller, der lå langt fra udluftningsmuligheder, var der en eksponering, hvor de ikke ville tillade fast arbejde efter de gældende regler. Han foretog alene eksponeringskontrol med henblik på, om der kunne arbejdes i lokalerne. De 2-3 haller, der lå langt over det tilladte, kunne der ikke arbejdes i. Han talte ikke med nogen, mens han foretog undersøgelserne, og der var ikke nogen i hallerne, mens han foretog dem. Hans anbefalinger blev, at i de haller, hvor eksponeringer tydeligvis lå under grænseværdierne, ville man sagtens kunne opholde sig og arbejde, og i de tre haller, hvor eksponeringen lå over, kunne man lejlighedsvis gå ind og ud, men man måtte ikke arbejde i disse. Der holdt trucks, da han var der. Det var el-trucks. Han fik oplyst, at der tidligere havde været trucks med forbrændingsmotorer - også med defekte motorer. Der var almindelig opvarmning i hallerne, men ikke noget han kildeundersøgte på nogen måde.

De målinger, der blev foretaget den 14. november 2013, var orienterende målinger til brug for en genoptagelse af arbejdet. Han vidste ikke, hvor der var sket en hændelse. Han gjorde sig ingen tanker om, hvad der kunne være årsag til hændelsen, da det ikke var kildekontrol, han skulle foretage. I konklusionen på ekstraktens side 199 fremgår, at det kunne tyde på, at den kilde, der kunne være årsag til hændelsen, ikke var til stede i samme grad længere. Efter hans undersøgelse var han ikke ude på lageret igen, og han foretog ikke yderligere målinger. *D* har et hav af måleudstyr til selv at monitorere eksponeringen. Han lavede andet arbejde for *D* i tiden efter, men var ikke på noget

tidspunkt ude på stedet igen. I 2013 var det efter vejledningerne til de gældende bekendtgørelser som udgangspunkt ikke tilladt med fast kørsel med køretøjer med fast brændselsmotorer indendørs. Ud fra en konkret risikovurdering og under monitorering ville det kunne lade sig gøre midlertidigt at køre med dem indendørs.

Hal 9 var udeladt fra de målinger, han foretog, fordi der var direkte porte ud til det fri, som var åbne. Han var inde i hal 9 med udstyret på, men der var ikke noget at registrere, og derfor gik han derfra. Han har ikke monitoreret i hal 9.

O har forklaret, at han er medejer af **W** og har været det i 5 år. Han har en salgsrelateret og ikke en teknisk baggrund, men har været med til at lave teknisk- og tegningsmateriale til produkterne. De producerer ventilations- og opvarmningsprodukter. Opvarmningsprodukterne er med vendekammersystem, hvor frisk luft ikke berører forbrændingsluften. De gasvarmere, der er på billederne på ekstraktens side 323, er et produkt, der produceres hos dem. **S** producerer gasbrændere, som bliver sat i den kedel, som **W** producerer. **S** leverer en komponent til selve kedlen. Der er et gasregulativ for så vidt angår gasdelen, der beskriver, at den skal efterses og efterprøves. Han tror det skal ske årligt. Der kommer en ekstern konsulent og foretager målinger på f.eks. iltprocenten i skorstenen for at sikre, at kedlen ikke er utæt. Man vil opdage en utæthed, hvis man foretager det årlige tjek. Derudover har de en beskrivelse i deres dokumentation om, at man en gang hvert halve år skal åbne kedlen op og se, om der er fejl.

Han har ikke været på adressen i **E**. Han blev kontaktet angående deres gasbrændere, om der kunne være en luftforurening i forbindelse med brugen af kedlerne og noget med, om aflejringerne ved indblæsningsristene kunne være sod. Han modtog en mail den 5. juni eller juli 2020 og havde efterfølgende en telefonsamtale med en person, som han mener hed **X**. Det var ham, der havde skrevet mailen til ham. Under telefonsamtalen bad han om yderligere materiale for at kunne svare på hans spørgsmål. Efter samtalen kom en mail med billeder, som han ikke svarede på, og **X** fulgte ikke op på det. Under telefonsamtalen oplyste han, at han havde brug for flere oplysninger for at kunne udtale sig om produkterne. Han mener, han var gået på ferie, da han fik mailen med billederne.

Princippet på tegningen på ekstraktens side 355 er det samme, som i de gasbrændere, der var i **E**. I **E** var det en liggende model. Principielt er tegningen identisk med, hvordan de er bygget på. Han kan på mailen på ekstraktens side 353 se, at ham, der kontaktede ham, hed **K** og ikke **X**. Tegningen på side 355 viser, at forbrændingen sker i de gule pile i en lukket kasse. Røggasserne, som er i forbindelse med forbrændingen, kommer ud i skorstenen, som er afbilledet med den gule pil oppe til venstre. Ellers tager man luften, som

skal varmes op og recirkulerer. Det er den samme luft, som er i hallen, og der tilføres ikke frisk luft. Man recirkulerer luften og varmer den op i hallen. Det, der udledes i forbindelse med forbrænding af gas, vil gå ud gennem skorstenen. Han kan vedstå, hvad han har skrevet i mailen af 20. december 2020.

Han fik på et tidspunkt forud for henvendelsen fra *K* at vide, at der havde været en arbejdsskadesag med en person på lageret i *E* men det var ikke på tale under dialogen med skønsmanden sidste sommer. Han og skønsmanden talte i telefonen om, hvorvidt deres anlæg kunne være utæt eller afgive luftforurening eller forværre luften i bygningen ud fra brugen af en varmluftsovn. Han kan bare konstatere, at hvis servicen er overholdt og lovpligtige eftersyn er afholdt, vil det ikke kunne lade sig gøre.

Deres produkter er produceret på samme princip. Når skønsmanden på ekstraktens side 354 skriver, at der er to forskellige typer, kan det f.eks. være et produkt med flere kilowatt, men selve produktionssystemet er det samme. Han kan ikke på billederne se, hvilke to typer der er tale om. Han har ikke været på stedet og set brænderne eller talt med skønsmanden om, hvor i bygningerne billederne var taget. Forinden han svarede skønsmanden, drøftede han det internt i firmaet. Han har ikke set, i hvilken stand gasfyrene var i 2013. Han forholdt sig til den type kedel, de laver, contra det, der var installeret på lageret. Han har ikke bedt om eller set dokumentation for service for gasbrænderne, og ingen af hans kollegaer har været ude på lageret. Da han i mailen på ekstraktens side 353 skrev, at det var støv på udblæsningsristen, var det baseret på erfaring, og at gas ikke soder, når det brænder.

Efter deres manual skal der også tjekkes for brud. Hvis der er utætheder eller brud, kan der formentlig ikke komme kuldioxid ud, da det vil blive suget ud i skorstenen. Hvis der er brud på skorsten, vil man måle en større iltprocent i skorstenen. Røggassen kan ikke slå bagud, fordi der er aftræk i skorstenen, når den bliver varmet op. Han kan ikke svare på hypotetiske spørgsmål om en utæthed i en skorsten.

P har forklaret, at han er teknisk chef i serviceafdeling hos *C*. Han har været ansat i 22 år - først som tekniker og som teknisk chef siden 2015. I 2013 var han teknisk træner. Han er uddannet lastvognsmekaniker. Han var ikke i direkte kommunikation med *D* i forbindelse med udlejningen af trucks, men han var i kontakt med deres tekniker *F*. *F* sagde, at han skulle bruge en CO-måler til at tjekke de maskiner, der var udlejet til *D*. Det må have været efter hændelsen. Det var den måling, hvor to af truckene slog ud.

Den sædvanlige arbejdsgang hos *C* er, at der bliver lavet en ordrebekræftelse, som gennemgås på værkstedet efter tjeklister. Hvis kunden vil have

f.eks. andet lys på, gør de det. Der blive tjekket, hvornår der sidst blev lavet service på trucken. Det var samme procedure, de havde i 2013.

Fakturaen på ekstraktens side 296 er en intern faktura. Trucken skulle laves om fra tank til flaske. På maskinen var der en fast tank, og *D* ønskede den udskiftet. Der blev sat nye hjul på og en ny løftekæde, som tjekkes hvert år. Der foretages tjek ud fra en liste. Der laves en sådan intern faktura på alle ordre. På ekstraktens side 297 fremgår de reservedele, der blev anvendt til klargøringen.

De interne fakturaer kan godt blive sendt med til kunden, når trucken leveres. Hvis der kun er tale om korttidsleje, vil de ikke komme med. *Y* er en brancheorganisation, de har været medlem af indtil for 2 år siden, hvor man havde lavet sin egen tjekliste i stedet for den fra arbejdstilsynet. Når der i en intern faktura står *Y* er det en henvisning til den tjekliste. Den skal laves hver 12. måned. Det er den tjekliste, der fremgår af ekstraktens side 301. Angivelsen "*Y*" betyder, at man har gennemgået alle punkterne på listen og godkendt eller rettet til. Punkt 11 på tjeklisten bliver også tjekket. Man kører maskinen varm og tjekker, om katalysatorfunktionen virker. Der er ikke krav om, at man måler emissionsværdierne. Dem måler man, hvis der er en fejl. Der bliver sat diagnoseværktøj både på motoren og maskinen. Maskinen har sit eget anlæg. Han kan ikke helt svare på, om det var en sådan måling, *F* foretog. Det kan det være. Tjeklisten kommer med til kunden, da det er kundens bevis til arbejdstilsynet.

Han har i forbindelse med udlejningen af truckene sagt til *F*, at der som minimum skal være mekanisk ventilation i huset. Det siger han altid, hvis gastrucks skal køre indendørs. Han har sagt til *F*, at han skulle huske at sige, at der skulle være mekanisk ventilation.

Carbon monoxid værdien på 0,43 på ekstraktens side 367 er værdien, når katalysatoren virker og motoren er varm. Når man lige starter motoren, vil katalysatoren ikke virke optimalt. Indtil motoren er varm, vil den udlede en højere mængde kulmonoxid. Han vil tro, det tager 5-10 minutter for en truck at blive varm. Han vil tro, at kulmonoxidværdien på 5,0 på ekstraktens side 269 er grænsen for en ureguleret tovejs katalysator. Her var der tale om en trevejs katalysator.

Når der er en fejl på motoren, f.eks. ved en defekt stopventil, vil en glødelampen på instrumentbrættet lyse op, ligesom på en bil, og føreren vil kunne se det. Hvis en lambdasonde er løs, vil samme lampe stå og blinke. Der vil som på biler komme en gul lampe.

Hvis der var etableret mekanisk ventilation i lageret, var det i 2013 lovligt at køre med gastrucks indendørs. Det er vel god stil at oplyse til kunden, at der

skal være mekanisk ventilation, når man kører med gastrucks indendørs, men det vidste *D* godt, da de har kørt med gastrucks andre steder. Det er blevet oplyst mundtligt til *D* at der skulle være ventilation. Han har i hvert fald sagt det. Han formoder, at samtalen med *F*, han tidligere har forklaret om, lå efter hændelsen på *E* lageret. Han er ikke bekendt med, om de er forpligtet til at gennem tjeklister med kunderne. De opbevare tjeklisterne indtil næste hovedeftersyn året efter. Han er ikke blevet spurgt, om der var tjeklister tilgængelig for tidspunktet for hændelsen. Han mener, at de er tilgængelige. Han kan ikke svare på, hvad der blev foretaget af målinger på truckene på værkstedet den dag. De kørte på samme gas. Det var blot lavet om fra, at man havde en tank, der kunne fyldes gas på med en hane, til at man i stedet anvendte løse flasker. "Laves om fra tank til flaske" består i, at den større tank tages af, og en slange tilpasses. Det er det eneste. Der bliver sat en forskruring på slangen. Truckene bliver bygget om på deres værksted. Det er helt normal procedure. Det svarer til, at man får ny brændstoftank på bilen. Den har intet med emissionen at gøre. Den forsyner bare anlægget. Han har ikke været i kontakt med de mekanikere, der i sin tid foretog arbejdet på truckene. Han forestiller sig, at dateringen den 30. november 2013 på de interne fakturaer er den dato, fakturaen behandles færdig i systemet. Man kan ikke på fakturaerne se, hvad lejeperioden var. For at se dette, skal man ind og se på ordrebekræftelsen. Han kan ikke svare på, hvorfor *F* lavede målinger på tre af truckene to dage før hændelsen.

Han vil tro, at *D* fik listerne svarende til den på ekstraktens side 301 udleveret, da truckene blev leveret. Det var deres bevis over for arbejdstilsynet. Han vil tro, at den blev lavet digitalt og ville i så fald være i tre eksemplarer - den til kunden, den man sender hjem, og den man beholder til eget arkiv som tekniker.

En stopventil styrer spjældet til det, der skal komme ind i motoren og antennen. En defekt stopventil vil betyde en forkert regulering. Der vil i så fald komme en information i displayet. Hvis et stik til en lambdasonde er løst, kan det godt give en højere emission, indtil fejlen er rettet, hvis motoren da overhovedet kunne køre. Lambdasondens opgave er at bringe emissionen ned. Den styrer udstødningsgassen. Hvis der er visuelle fejl, vil man se det ved *Y* undersøgelsen, men man tager ikke alle stikkene ud. Fejlene på truckene har ikke været der ved leveringen. Det tror han ikke på.

På lejeaftalen på ekstraktens side 187 kan man se, at der står "løbende måned + 62 dage". Det betyder, at det var en løbende aftale. Dateringen den 30. november 2013 på den interne faktura på ekstraktens side 296 kan godt skyldes, at det er en genudskrift.

Tjeklisten på side 301 gælder i et år og afløses af en ny 12 måneder efter. Derefter er den overflødig. I nogle tilfælde kan der godt ligge 2-3 stykker i systemet, inder der bliver ryddet op. Den til en hver tid gældende tjekliste er altid tilgængelig. Hvis der er foretaget hovedeftersyn kort før en udlejning, vil man ikke foretage det igen. Hvis der ikke er foretaget hovedeftersyn for nylig, er der en anden tjekliste i brugermanualen, man går igennem.

F har forklaret, at han er uddannet som automekaniker. Han er ansat ved **C** og var det også i 2013. Han har været ansat der i 15 år. Til daglig laver han alt, hvad der har med en truck at gøre. Han vedligeholder truckene hos kunderne. I 2013 var han fast hos **D** og han er det stadig. Det har han været siden marts 2007. Han laver al almindelig service og udbedre de skader, der bliver lavet. Han møder fysisk hos **D** og foretager alle reparationer der. Der er værkstedsfaciliteter hertil. Han arbejder der hver dag. Han blev ikke involveret i, at der skulle leveres trucks til **D** nye lager i **E** i forbindelse med stormen i 2013. Han blev først involveret, da truckene var leveret. Han kan godt huske mailen af 10. november 2013. Det var første gang, han kom ind i billedet. Han skulle foretage målingerne, fordi der var klager over, at arbejderne på lageret blev tunge i hovedet. Det er ham, der har skrevet det med håndskrift på ekstraktens side 192. Han målte kun de tre trucks, fordi truckene kom ad to omgange. Han blev kaldt derud meget sent. Han mener, truckene blev leveret med en dags mellemrum. Han mener også, at han lavede CO-tests på de andre tre trucks. Han kan ikke huske, om han sendte noget frem på målingerne. Han mener ikke, at han fandt noget på de andre tre trucks. Han måler i forhold til grænseværdien på 5,0 som anført i skemaet.

Han skrev det om kontrollere ventilationen, fordi alle luftkanaler var blændet af, da lageret tidligere havde været anvendt til møbelforretning. Der var kun porte på den ene side, så kulilten ville samle sig, ligesom hvis man kører sin bil ind i garagen. Han talte også med **G** om det. Han sagde, at der som minimum skulle være mekanisk udluftning. **G** sagde, at det skulle de have gjort noget ved. Der skal altid være udluftning ved anvendelse af brændstofdrevne motorer indendørs. Han kom på lageret de to dage, truckene blev leveret. Det var den 10. og 11. november 2013.

Truckene er omkring **C** værksted i [REDACTED], inden de sendes til kunderne. Det gælder for alle deres maskiner - også dem til **D**. Han kender ikke til klargøringsprocessen. Han har set tjeklisten på ekstraktens side 301. Det er sådan en, han også laver, når de laver årseftersyn. Punkt 11 vedrører udstødning og brændstofsysteem. Truckene har følere, der viser, når der er fejl. Han sætter sin computer på motoren og ser, om der er fejl på motoren. Hvis den ikke slår ud, vil man ikke lave en CO-måling. Hvis den skriver defekt lambdasonde, skifter de sonden.

Som han husker sin mail af 13. november 2013, ekstrakten side 197, var lambdastikket løst på den ene truck, og fejlen på den anden truck var stopventilen, der måler på blandingen. Det har betydning for emissionsværdierne. Der skulle gøre noget ved begge trucks. Lambdasonden måler på katalysatoren og har betydning for emissionen og blandingen. Han mener, at han skrev "CO 0,20 ok" efter den løse lambdasonde, fordi han tog en ny måling efterfølgende, og den var nede på 0,20, så den var okay.

Alle de lejede trucks havde forinden kørt indenfor på **Z** lager og havde stået ca. en måned, inden de kom til **D**. Der er tale om defekter, der anses for marginale, og på **Z** bestilte man blot en ny lambdasonde og skiftede den. Man kunne ikke se i displayet, at lambdasonden eller stopventilen var defekt. Han mener, at han kunne høre det med stopventilen og derefter målte på det. Stopventilen vil give en høj kliklyd. Han fejlsøgte på anlægget og fandt ud af, at lambdastikket var løst og foretog en genmåling, efter det var lavet. På **Z** ville de ikke have stoppet kørslen med trucken, men blot bestilt en ny lambdasonde og skifte den næste dag. Der er mekanisk ventilation på **Z** lager.

Emissionsværdierne måles, når trucken er driftsvarm. Han er lidt i tvivl, om emissionsværdien for CO på 0,43, ekstraktens side 192, er værdien, når trucken er driftsvarm. Trucken udleder ikke større emission, når den er kold. Han nævnte flere gange, at der skulle være ventilation på lageret, da **D** ikke havde gjort noget ved ventilationen. De havde den anden dag åbnet nogle porte, men de kunne ikke få gennemtræk, fordi det hele var lukket af. Han kom på lageret, da han målte de to gang tre trucks. Han var der ikke i mellemtiden, da der skete kulilteforgiftning. Han havde ikke været der, forinden **D** overtog lageret. Han var der vel et par timer ad gangen. Der blev kørt i 3-holdsskifte, og lastbilerne blev kørt ind i hallerne og bakkede op til portene i sluserne. Han skrev til **G** og nævnte under samtalerne, at der skulle være udluftning. Derudover gjorde han ikke mere for, at **G** skulle sørge for, at de fik styr på ventilationen.

Han havde været på lageret for ca. 15 år siden under sin prøvetid. Det var de samme haller dengang. XXXXXXXXXX havde dengang hvidevarer på lageret, hvor der kørte gastrucks. Han var derude en enkelt gang under sin oplæring. Derefter var han først derude igen den 10. november 2013. Han kom, fordi nogen havde klaget over, at der var tung luft ude på lageret i **E**. Han mener, **G** havde ringet til ham om natten. På det tidspunkt, havde **D** fået leveret tre trucks, og der var også folk ude at tjekke gasfyr i loftet på lageret. Han talte ikke med nogen, da han var derude. Målingerne foretaget natten mellem den 12.-13. november 2013 blev foretaget efter, at han blev kontaktet af **G**. Han har sikkert talt med nogle af truckførerne, da de kørte 3-holds skifte.

Da han blev kaldt ud den 10. marts, blev der ikke oplyst noget om, at der var sket noget med truckene. Han kom, fordi **G** folk havde klaget over gener. Både han og gasfyrerfolkene blev kaldt derud. Han var ikke i kontakt med de mekanikere, der havde forberedt truckene til **D**. Der var ikke værktøjsfaciliteter i hallerne i **E**. Truckene havde haft gastanke på, da de kørte hos **Z**. Det ændre ikke noget ved truckene at ændre dette til løse flasker. Det var ikke noget, han talte med nogen om. Det er en del af klargøringen, inden de bliver leveret. Han ved ikke, om der blev foretaget hovedeftersyn igen, hvis trucken havde været sendt ud kort efter et hovedsyn og skulle udlejes igen.

G ringede til ham samme nat, som de tre trucks var leveret. Han ved ikke, hvorfor det var de andre tre trucks, der blev undersøgt, når truck nr. [REDACTED] stod som leveret den 5. november 2013, ekstrakten side 187. Han skrev første til

G at han skulle huske udluftning, og de talte om det dagen efter. Han kom først på lageret igen, efter der var sket en skade. Han ved ikke, om der var lavet noget ved ventilationen. Han mener, de leverede truckene over to dage med henholdsvis tre og tre. Der var ingen fejlindikation på truckenes display, der lyste. Ved almindelig hovedeftersyn laves der ikke emissionsmåling, hvis ikke der indikeres en fejl - fuldstændig på samme måde, som ved en bil.

Man kunne bakke lastbiler ind i den ene ende af hallerne, og truckene kørte forbi hinanden gennem gangen. Lastbilerne bakkede ind til en gummisluse, hvor der ikke var ventilation. Lastbilerne kunne også bakke helt ind i hallerne i den anden ende af lageret. Han mener ikke, at der var andre køretøjer i lageret.

Q har forklaret, at han er udlært mekaniker og har taget en lederuddannelse og er blevet værkfører på værkstedet hos **C**. Han blev udlært i 2003 og blev værkfører i 2012. Han deltog ikke i aftalen om udlejning til **D** i 2013. Han modtog lejeaftalen og var med til at klargøre maskinerne. Lejeaftalen på ekstraktens side 187 er en typisk lejeaftale. Han kan ikke huske, om der blev lejet fem eller seks trucks, eller om nogle af truckene var på samme lejeaftale. Truckene var på **C** hovedadresse i [REDACTED] og skulle gøres klar. Truckene skal inden udlejning gås igennem, så de er sikkerhedsmæssigt forsvarlige. Hvis de ikke har en gældende sikkerhedsattest, skal de have en i henhold til reglerne. De tjekker, om de har en serviceattest, og ellers laver de en.

På den interne faktura, ekstraktens side 296, kan man se, at trucken er gjort klar i forhold til, at den blev lavet om fra gastank til gasflaske. Den havde også fået nye hjul og løftekedler. De satte et aggregat på, så den passede til **D** behov i forhold til at løfte, og de tjekkede lys og lygter. På side 297 fremgår de materialerne, der blev anvendt. **Y** var en branche, der havde lavet sikkerhedsgodkendelser i forhold til arbejdstilsynets gældende regler.

Tjeklisten på ekstraktens side 301 er en afkrydsningsseddel, som er udviklet af Y. Alle punkter bliver løbet igennem ved klargøring, hvor det er relevant. Der kan være forskel på, hvad der er relevant for en gastruck eller el-truck. Et sådant hovedeftersyn gælder 12 måneder. Som udgangspunkt bliver der ikke lavet et ny hovedeftersyn, hvis det kun er to måneder siden, der er lavet hovedeftersyn. Det kommer helt an på lejeaftalen. Hvis der er tale om langtidsleje, vil der typisk blive lavet et nyt hovedeftersyn, men hvis der kun er tale om leje et par måneder, kan de lade trucken køre igennem. Han kan ikke huske, om de udlejede trucks til D fik hovedeftersyn. Han er ret sikker på, at nogle af dem skulle have hovedeftersyn. Der følger kun en følgeseddel med til lejeren, da det er C maskiner. Kunden kan få en kopi af servicesedlen, hvis de ønsker det. Det er lidt forskellige, hvad kunden ønsker, men ellers har C den selv. Han husker ikke, om servicesedlerne blev givet til D.

Han kan genkende den truck, der er på ekstraktens side 365. Det er den model, der var tale om, men den viste er dog en dieseltruck. ■■■ er et ■■■ mærke, som C forhandler. Det er ikke C der har bygget trucken. De køber dem i ■■■ og lejer dem ud. De er bare forhandler. Han kan ikke huske det helt, men de trucks, der havde tank, blev bygget om til flaske. Det sker oftest, hvis kunden ikke selv har et tankanlæg, f.eks. i lejede lokaler. Det er en gasflaske magen til den, man har til grillen, men det er en letvægtsflaske, der er lavet til trucks. Det har ingen betydning for emissionen, at den laves om fra tank til flaske.

De tjekker punkt 11 og 12 i tjeklisten, ekstraktens side 301, hvis der er justerbar emission. Ellers tjekker de det ikke. De leverede trucks har en lambdasonde til selvregulering. Der er en elektronisk lampe i displayet, der vil lyse ved fejl. En fejl på en stopventil vil ikke altid vises som en lampe i displayet. Hvis noget i systemet ikke fungerer elektronisk ved lambdasonden, vil den lyse som en motorlampe i displayet. Han sikker på, at det også skete på disse trucks. Det kommer an på, hvordan stopventilen fejler, om det vil fremgå af displayet. Lambdasonden prøvereregulerer blandingen og vise fejl, hvis den ikke kan regulere blandingen ind. Hvis en lampe havde lyst, eller trucken lugtede mærkeligt, ville de have tjekket det. De sender ikke noget ud med en fejl på, da dette så vil kræve, at de skal have en montør ud.

Datoen den 30. november 2013 på den interne faktura, ekstraktens side 296, er datoen, hvor de bogfører fakturaen. De kan godt have fakturaen til at ligge på lageren og først fakturere den senere. Det er en faktureringsdato. Han ved ikke, hvad der skete med truckene efter levering. Han kendte ikke til, at F foretog målinger på truckene. Han havde ikke noget at gøre med truckene efter levering.

De interne fakturaer er til rent intern brug. Han deltog ikke selv i udførelsen af servicen på truckene til **D**. Han har ansvaret for at tilrettelægge arbejdet på værkstedet og uddelegere arbejdet. Som han husker det, foregik klargøringen normalt. **Y** som angivet i fakturaen er det samme som et hovedeftersyn. Truck nr. [REDACTED] havde derfor fået et hovedeftersyn. Ved **Y** hovedeftersyn foretages ikke test af, om der er fejl på lambdasonden. Det er en visuelt ting, der kan konstateres eller kan lugtes.

Han hørte først om sagen, da han hørte om denne retssag. Han kan huske, at der blev foretaget hovedeftersyn på nogle af truckene og ikke på andre. Det vil være meget unormalt, at alle truckene ville have en gældende sikkerhedsattest, når man leverer fem-seks trucks til en kunde. Derfor har han forklaret, som anført. Han var ikke i kontakt med nogen i **D** om ombygningen fra tank til flaske. Ombygningen sker ud fra de sikkerhedsregler, der foreligger. Der skal blandt anden være en slangebrudsventil til flasken. Lageret har det hele inklusive omløber på lageret. Der kommer også en flaskeholder på. Det er de to angivne mekanikere i de interne fakturaer, der har foretaget dette. Fejlen i displayet vil lyse på selve trucken, hvis der er fejl på lambdasonden. Hvis noget sidder fast eller hænger, vil trucken tro, at det elektriske er i orden. Det kommer an på karakteren af fejlen, om der gives et udslag på en fejllampe i displayet. Der er elektriske fejl og mekaniske fejl, som den ikke kan melde fejl på. Udleveringen af serviceblanketterne afhænger af kunderne og kundernes interne sikkerhedspolitik. De har dem hos **C** da det er deres trucks. De sættes mærkerter på trucken, så man kan se, hvornår den er godkendt. Der sættes ikke noget på om, at de har bygget en truck om fra tank til flaske.

Parternes synspunkter

A har i sit påstandsdokument anført:

" ...

Til støtte for den nedlagte påstand gør sagsøger overordnet gældende, at sagsøger indtræder i sin forsikringstagers regreskrav mod sagsøgte i henhold erstatningsansvarslovens § 22, stk. 1.

Idet de af sagsøgte udlejede gastrucks har forårsaget skade på andet end de pågældende gastrucks selv, og denne skade består i en personskaade, skal vurderingen af sagsøgtes erstatningsansvar tage afsæt i produktansvarslovens regler om produktansvar.

Det gøres herudover gældende, at sagsøgte er erstatningsansvarlig overfor sagsøger efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regler, som følge af utilstrækkeligt eftersyn af de i sagen omhandlede trucks forinden udlejningen til sagsøgters forsikringstager.

Produktansvar

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende, at sagsøgte er erstatningsansvarlig for skadelidte *H* personskade på objektivt grundlag, jf. produktansvarslovens § 6. Efter produktansvarsloven kan både producenten og mellemhandleren af et defekt produkt pådrage sig et erstatningsansvar for skader forårsaget af det defekte produkt, efter at produktet er bragt i omsætning.

Ifølge produktansvarslovens § 4 er en producent den som fremstiller et færdigt produkt eller et delprodukt, eller den der ved at angive sit navn, mærke eller andet kendetegn på produktet udgiver sig for at være dets producent, jf. § 4, stk. 1.

Producentbegrebet omfatter tillige enhver, der fremstiller et færdigt produkt, der eksempelvis består af diverse indkøbte dele, som kan være produceret af forskellige delproducenter. I den forbindelse henvises bl.a. til interne fakturaer fra *C* værkstedsafdeling, jf. sagens bilag 16, hvor det fremgår, at der i forbindelse med klargøring af de to defekte gastrucks med referencenumre [redacted] og [redacted] er foretaget konstruktiv ombygning heraf i form af montering af palleaggregater, varmelegemer, ombygning fra tank til flaske, udskiftning af div. kæder, ophæng mm.

Af sagsøgtes hjemmeside: [redacted] fremgår tillige, at sagsøgte har eget produktionsværksted på 1500 kvm, hvor der bl.a. udvikles kundetilpassede løsninger samt reparation og klargøring af nye og brugte maskiner.

På baggrund af ovenstående gøres det således gældende, at sagsøgte er producent i medfør af produktansvarslovens § 4, stk. 1.

Sagsøger gør endvidere gældende, at de af sagsøgte udlejede gastrucks var defekte, idet de ikke frembød den sikkerhed som med rette kan forventes jf. produktansvarslovens § 5. Det fremhæves, at det ikke er en betingelse for det objektive ansvar, at den af sagsøgte foretagne konstruktive ombygning er årsag til defekten.

Den omstændighed, at de i sagen omhandlede gastrucks blev leveret løbende til *D* i ugen op til ulykkesdagen, og at man på dagen for selve ulykken konstaterede en defekt stopventil, løst stik til lambdasonden samt forhøjet CO-udledning sammenholdt med de af *I* dokumenterede CO-målinger i hallerne, tillige med det faktum, at *H* fik en dokumenteret kulilteforgiftning medfører, at sagsøger har løftet bevisbyrden for, at skaden er forårsaget af de konstaterede defekter ved mindst to af de af sagsøgte leverede gastrucks.

Det bemærkes i tilknytning hertil, at der i de pågældende lagerhaller ikke fandtes andre sandsynlige forureningskilder, hvilket i øvrigt understøttes af, at CO-indholdet faldt til under grænseværdien efter at man udskiftede de lejede gastrucks med el-trucks. Det må på dette grundlag påhvile sagsøgte at bevise, at de i sagen omhandlede gastrucks var fejlfrie ved levering, herunder at den konstaterede forhøjede CO-udledning fra de pågældende trucks ikke skyldes forhold, der var til stede på tidspunktet for leveringen.

Sagsøger gør i den forbindelse gældende, at sagsøgers bevisbyrde for skade, defekt og årsagsforbindelse mellem defekten og personska- den, må være lempelig, når der er tale om tekniske hjælpemidler, der frembyder særlige sikkerheds- og sundhedsmæssige risici.

Som følge af den betydelige risiko for personskade forbundet med defekten, burde sagsøgte udgangskontrol af de pågældende gastrucks' udstødningssystem og katalysatorfunktion have afdækket forhold, der kunne medføre forhøjet CO-udledning og kultilteforgiftning. Sagsøgte har ikke dokumenteret, at der har været foretaget en tilstrækkelig udgangskontrol af de pågældende trucks.

Idet personska- den opstod som følge af den forhøjede udledning af CO fra de af sagsøgte udlejede gastrucks, hvorved fremhæves, at sagsøgte ikke har og ikke kan anvise andre relevante forureningskilder og der dermed er årsagsforbindelse mellem *H* personskade og defekten ved de lejede trucks, er sagsøgte erstatningsansvarlig herfor på objektivt grundlag.

Alm. erstatningsretlige regler

Såfremt retten ikke måtte finde, at sagsøgte er objektivt erstatningsansvarlig efter produktansvarslovens regler om produktansvar, gør sagsøger gældende, at sagsøgte er erstatningsansvarlig for personska- den efter de almindelige erstatningsretlige regler.

Det fremgår af lejeaftalen dateret den 4. november 2013, jf. bilag 3, at sagsøgte er forpligtet til at yde "...vedligeholdende service efter fabrikkens anvisninger samt et årligt hovedeftersyn i henhold til Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1109 samt alle nødvendige reparationer som følge af slitage ved normal anvendelse".

Arbejdstilsynet stiller krav om lovpligtigt hovedeftersyn hver 12. måned iht. Bekendtgørelse nr. 1109 af 15. december 1992. Det fremgår af bekendtgørelsens § 14, at det bl.a. ved passende eftersyn og vedligeholdelse foretaget af en sagkyndig skal sikres, at et teknisk hjælpemiddel til stadighed holdes i forsvarlig stand og i overensstemmelse med de i § 6 omhandlede krav. Herunder skal der foretages passende eftersyn før ibrugtagningen første gang og før ibrugtagningen efter hver genmontering og genopstilling mm. Sagsøgte har ikke dokumenteret, at der er foretaget påkrævede eftersyn på de

Af bekendtgørelsens § 6 fremgår, at et teknisk hjælpemiddel kun må anvendes, hvis det opfylder de krav, der gælder for dets konstruktion, udstyr, sikring m.v. ifølge Arbejdstilsynets bekendtgørelse om indretning af tekniske hjælpemidler og andre særlige regler, der måtte være fastsat herom.

Sagsøgte er forpligtet til at sørge for, at de i sagen omhandlede gastrucks holdes i forsvarlig stand og skal ydermere sørge for at udføre hovedeftersyn i overensstemmelse med leverandørens anvisninger og sikre kontrol af bl.a. mekaniske dele, sikkerhedsudstyr mm. Sagsøgte er

i den henseende forpligtet til at kunne dokumentere gennemførelsen af hovedeftersynene samt resultatet heraf.

Sagsøgte har ikke formået at fremlægge dokumentation for, at der er gennemført hovedeftersyn af de i sagen omhandlede trucks eller fremlagt dokumentation for resultatet heraf. Sagsøgte har alene fremlagt dokumentation for, at der den 10. november 2013, dvs. 2 dage inden ulykken, er foretaget måling af CO-værdierne for 3 ud af 6 trucks. De efterfølgende konstaterede defekte trucks, var ikke blandt de kontrollerede.

Sagsøgte har som følge af de konstaterede mangler ved de udlejede gastrucks og den deraf følgende forhøjede CO-udledning handlet ansvarspådragende ved ikke at have sørget for, at de til **D** udlejede gastrucks var i forsvarlig stand og i overensstemmelse med Bekendtgørelse nr. 1109 af 15. december 1992 og kravene opstillet af Arbejdstilsynet, og at sagsøgte derfor har pådraget sig et erstatningsansvar for **H** personskade, der var en direkte følge heraf.

Udledningen af CO fra de lejede gastrucks oversteg i væsentlig grad de emissionsværdier, som er normale for denne type gastrucks, og det var således ikke påregneligt for **D** at CO-niveauet i hallerne kunne antage så høje værdier, som det viste sig at være tilfældet grundet den væsentlige forhøjede CO-udledning fra de lejede trucks.

De eneste kilder til den CO-forgiftning, som skadelidte **H** pådrog sig den 12. november 2013, var de gastrucks, som sagsøger lejede fra sagsøgte.

Med den løbende udluftning i hallerne ved de anvendte porte var der ikke risiko for ophobning af de senere målte værdier jf. bilag 6, som endda var blevet forholdsmaessigt begrænset i tiden mellem selve forgiftningen og de foretagne målinger den 13. november 2013.

Ulykken den 12. november 2013 blev håndteret således, at arbejdsmiljøorganisationen hos **D** straks indstillede al arbejde, foretog grundig udluftning af lagerhallerne samt kontaktede arbejdsmiljørådgiveren **I** som foretog orienterende målinger af CO- og CO₂-indholdet i luften.

Henset til måleresultaterne besluttede **D** sig for at udskifte samtlige gastrucks med el-trucks. Denne udskiftning blev foretaget allerede dagen efter ulykken.

Ifølge skønsmand **K** erklæring af 20. juli 2020 ville et risikobetinget niveau af kulilte i lagerhallerne, som i niveau kunne medføre forgiftninger af den karakter, som skadelidte **H** blev udsat for, først være nået ”..efter nogle måneder”, hvis ikke der var fejl på de af sagsøgte leverede gastrucks.

Arbejdsskaden den 12. november 2013 i form af en kulilteforgiftning af **H** ville således ikke være opstået, hvis ikke flere af de hos

sagsøgte lejede gastrucks havde udledt markant forhøjede mængder kulilte, som det efterfølgende blev konstateret

Årsagssammenhæng

På baggrund af et længere lægeligt svge- og behandlingsforløb, samt en tværfaglig afklaring af skadelidte **H** erhvervsevne, som udelukkede iværksættelse af et ressourceforløb, blev skadelidte tilkendt førtidspension per den 1. maj 2016.

Efter en gennemgang af sagens lægelige og kommunale akter vurderede sagsøger, at der ikke var grundlag for at bestride årsagssammenhængen mellem kulilteforgiftningen den 12. november 2013, skadelidtes gener og den nedsatte erhvervsevne.

Erstatningsopgørelsen

Erstatnings- og godtgørelsesbeløbene som følge af personskaden den 12. november 2013 er opgjort i overensstemmelse med den nedlagte påstand ved følgende erstatningsposter:

Godtgørelse for svie og smerte	kr. 72.500,00
Godtgørelse for varigt mén svarende til 15 %	kr. 110.940,00
Tabt arbejdsfortjeneste kr. 467.902,20	
Erhvervsevnetabserstatning svarende til 65 %	kr. 2.116.790,00
Skadelidtes rimelige og nødvendige advokatudgifter (inkl. moms)	kr. 100.000,00
Sygedagpengeregres til [REDACTED] Kommune	kr. 352.871,00

I alt **kr. 3.221.003,20**

Det bemærkes i tilknytning hertil, at sagsøger har overholdt sin tabsbegrænsningspligt og i øvrigt har holdt sagsøgte orienteret om forligshandlingerne med **H** hvorfor sagsøgte er bekendt med bevæggrundene for det indgåede forlig samt har fået tilsendt dokumentation for medicinsk årsagssammenhæng samt dokumentation for beregningerne af erstatnings- og godtgørelsesbeløbene.

Det gøres tillige gældende, at det opgjorte krav er udtryk for det lidte tab. Det har formodningen imod sig, at sagsøger som et forsikringsselskab skulle udbetale erstatning og godtgørelse i større omfang end, hvad der kan kræves efter erstatningsansvarsloven.
..."

C har i sit påstandsdokument anført:

" ...

Ansvarsgrundlaget

Det påhviler sagsøgeren at godtgøre, at der er noget at bebrejde sagsøgte i erstatningsretlig relevant henseende i anledning af, at sagsøgeren har udbetalt erstatning til **H** og [REDACTED] Kommune ef-

ter en hændelse som den beskrevne den 12. november 2013 på [REDACTED].

Sagsøgeren har imidlertid ikke løftet den bevisbyrde, der påhviler sagsøgeren for, at der er grundlag for at pålægge sagsøgte erstatningsansvar.

Det gøres gældende, at kravene til den bevisbyrde, der påhviler sagsøgeren, må skærpes i en situation som den foreliggende, når henses til den tid, der er gået siden fornævnte hændelse den 12. november 2013, og inden sagsøgeren rejste krav om erstatning overfor sagsøgte. Enhver usikkerhed om sagens faktuelle omstændigheder må således komme sagsøgeren bevismæssigt til skade.

Derudover bestrides det, at sagsøgeren har godtgjort, at sagsøgte kan drages erstatningsretligt til ansvar i medfør af produktansvarslovens regler. Det er således ikke godtgjort, at sagsøgte er producent eller må sidestilles med en sådan i produktansvarslovens forstand. Sagsøgte har alene udlejet de i sagen omhandlede trucks til sagsøgerens forsikringstager og i den forbindelse klargjort dem til brug, hvilket ikke kan medføre, at sagsøgte bliver til producent.

Endvidere bestrides det, at sagsøgeren har godtgjort, at de i sagen omhandlede trucks var defekte på tidspunktet, da de blev leveret til sagsøgerens forsikringstager. Sagsøgeren har ikke fremlagt noget bevis for de påståede defekter ved truckene. Det forhold, at sagsøgte i dag ikke måtte kunne fremlægge fuld dokumentation for eftersyn m.v. af truckene, medfører ikke, at sagsøgeren dermed kan anses for med mere end overvejende sandsynlighed at have løftet beviset for, at truckene var defekte på tidspunktet for levering til sagsøgerens forsikringstager.

Derudover bemærkes det, at den angivelige kulilteforgiftning på det foreliggende grundlag lige så vel eller snarere kan skyldes defekter hidført truckene ved sagsøgerens forsikringstagers brug deraf end angivelige defekter derved på tidspunktet for sagsøgtes levering af truckene eller helt andre forhold, som ikke har noget at gøre med sagsøgte.

Det vil som minimum (have) kræve(t) et uvildigt syn og skøn vedrørende de i sagen omhandlede trucks, hvis sagsøgeren skal kunne løfte sin bevisbyrde for defekter ved truckene på tidspunktet for levering til sagsøgerens forsikringstager. Og selv da vil der allerede grundet den medgåede tid og sagens omstændigheder i øvrigt bestå en sådan tvivl, at det ikke med den fornødne grad af sikkerhed kan lægges til grund, at truckene var defekte.

Det syn og skøn, som har været gennemført på sagsøgerens foranledning kan i øvrigt ikke føre til et andet resultat. Tværtimod understøtter skønsmændenes besvarelser, at den skade, som sagsøgeren har rejst krav om regres overfor sagsøgte i anledning af, skyldes

D egne forhold

Det gøres således gældende, at *D* forud for den 12. november 2013 var blevet oplyst om, at der skulle luftes ud i hallerne, hvilket man imidlertid undlod at drage omsorg for før efter hændelsen med *H* den 12. november 2013, og hvilket må anses for at være den direkte årsag til den oplyste kulilteforgiftning af *H*

D havde endvidere ikke iagttaget nogen særskilte foranstaltninger til procesventilation af hallerne, men lod udluftningen i hallerne foregå "... ved naturlig ventilation". Opmærksomheden henledes i den forbindelse på, at hal 7-8 var placeret bagerst i rækken af haller, og at det er oplyst, at porte og døre til hallerne ikke blev åbnet grundet sikkerhedskrav.

Opmærksomheden henledes i øvrigt på, at der er fastsat nøje krav til procesventilation i AT-vejledning A.1.1. på faste arbejdspladser.

D undlod også at udarbejde en arbejdspladsvurdering for hallerne, selv om der blev udført arbejde af såvel egne ansatte som eksternt antaget arbejdskraft.

Det kan således ikke lægges til grund, at forholdene i lagerhallerne omkring ventilation og opvarmning forud for hændelsen den 12. november 2013 var upåfaldende og ikke har haft betydning for hændelsen. På det foreliggende grundlag er det således ikke påvist, endsige sandsynliggjort, at indretningen af lagerhallerne i henseende til ventilation og opvarmning var sikkerhedsmæssig forsvarlig ved *D* overtagelse af hallerne fra et konkursbo og på tidspunktet for hændelsen den 12. november 2013.

Derudover har sagsøgeren ikke været i stand til at fremlægge nogen som helst dokumentation for gasfyr og lofthængte gasbrændere (herefter "gasfyringsanlæggene") i lagerhallerne, herunder gasfyringsanlæggenes lovlighed, vedligeholdelsesstand m.v., forud for og efter hændelsen den 12. november 2013. Der er i medfør af lov om gasinstallationer og gasmateriel udstedt en række bekendtgørelser med meget detaljerede krav til funktionsdygtighed, godkendelse, eftersyn, kontrol, vedligeholdelse m.v. af gasfyringsanlæg.

Hvorvidt dagældende forskrifter har været overholdt, og hvorvidt gasfyringsanlæggene i lagerhallerne var sikkerhedsmæssigt forsvarlige, kan heller ikke vurderes på grundlag af sagsøgerens redegørelse herfor i et processkrift uden ledsagende dokumentation. Gasfyringsanlæggene og eventuelle mangler derved kan heller ikke elimineres som årsag til hændelsen den 12. november 2013.

Sagsøgeren har derudover på vegne af *D* anerkendt erstatningspligten overfor *H* hvilket må tages som udtryk for, at sagsøgeren og *D* er af den opfattelse, at sidstnævnte, fra hvem sagsøgeren afleder sin retsstilling, har begået eller udvist ansvarspådragende fejl eller forsømmelser relateret til den oplyste kulilteforgiftning af *H* Det kan således lægges til grund, at erstatningspligten er anerkendt på vegne af *D*

fordi "... arbejdet ikke kunne udføres sikkerhedsmæssigt fuldt for-
 svarligt den 12. november 2013" og på trods af, at **H** arbejdede
 som selvstændigt virkende tredjemand i forhold til **D**

Medicinsk årsagssammenhæng

Det påhviler derudover sagsøgeren at godtgøre, at der med mere end overvejende sandsynlighed er medicinsk årsagssammenhæng mellem kulilteforgiftning af skadelidte og ansvarspådragende forhold relateret til truckene og/eller sagsøgte håndtering deraf.

Denne bevisbyrde er ikke løftet.

Sagsøgeren har tillige i denne henseende forsømt at indhente uvildigt bevis for den medicinske årsagssammenhæng på trods af tilkendegivelse fra sagsøgte om, at sagsøgte ikke ville kunne tiltræde sagsøgerens ensidige opgørelse og udmåling af erstatning til skadelidte.

Sagsøgeren har ikke præsteret noget bevis for en direkte sammenhæng mellem brug af truckene og kulilteforgiftning af skadelidte. Der foreligger ingen oplysninger om arbejdsstedets nærmere indretning samt indeklima- og ventilationsforholdene, og om hvilke forholdsregler sagsøgerens forsikringstager havde taget i den henseende med henblik på at imødegå risikoen for forgiftningsskader, når sagsøgerens forsikringstager nu havde valgt at anvende motoriserede trucks indendørs. Der foreligger heller ingen sikre oplysninger fra sagsøgerens side omkring andre mulige forureningskilder, herunder opvarmningskilder, på arbejdsstedet, som fra anden side har været under mistanke som mulig kilde til den angivelige kulilteforgiftning af skadelidte.

Også i henseende til spørgsmålet om årsagssammenhæng mellem eventuelle defekter ved truckene og kulilteforgiftning af skadelidte vil det som minimum kræve, at sagsøgeren havde foranstaltet syn og skøn. Og selv i den situation vil der fortsat og allerede grundet den nu medgåede tid og sagens omstændigheder i øvrigt bestå en sådan bevismæssig usikkerhed, at sagsøgeren ikke vil have løftet bevisbyrden for årsagssammenhæng.

Det må komme sagsøgeren bevismæssigt til skade, at sagsøgeren trods klare forbehold i henseende til spørgsmålet om den medicinske årsagssammenhæng og arbejdsprøvning af skadelidte, **H** har forsømt muligheden for at få spørgsmålet forelagt Retslægerådet. Det må også komme sagsøgeren bevismæssigt til skade, at sagen blev forligt med skadelidte uden forudgående forelæggelse for Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i henhold til erstatningsansvarslovens § 10.

Den bevismæssige skadevirkning består i, at sagsøgeren herefter ikke har løftet den bevisbyrde for den medicinske årsagssammenhæng, der påhviler sagsøgeren, for at sagsøgeren kan gennemføre det rejste krav om regres overfor sagsøgte. Opmærksomheden henledes i den forbindelse på, at sagsøgeren ikke kan opnå bedre ret end skadelidte selv,

hvilket sagsøgeren også selv har gjort gældende, jf. erstatningsansvarslovens § 22, stk. 1.

Erstatningsopgørelse

Det fremsatte erstatningskrav bestrides som ukorrekt og udokumenteret, ligesom sagsøgeren ikke har iagttaget sin tabsbegrænsningspligt fuldt ud i forhold til skadelidtes eventuelle berettigede krav.
..."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

A har herunder endvidere gjort gældende, at **C** har en rådgivningsforpligtelse angående ventilering ved udlejning af gastrucks, som ikke er overholdt. Ved en indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden, jf. erstatningsansvarslovens § 25, skal **C** bære den væsentligste del.

C har gjort gældende, at der ikke foreligger nogen rådgivningsforpligtelse.

Rettens begrundelse og resultat

Det må efter bevisførelsen lægges til grund, at der på **D** midlertidige lager i **E** i november 2013 ikke var mekanisk ventilering, og at der alene var mulighed for at foretage udluftning via én port i den ene ende af lagerbygningen. Det må videre lægges til grund, at **D** var bekendt med arbejdsmiljøreglerne om anvendelse af gasdrevne trucks indendørs, herunder at disse alene måtte anvendes, hvis rummet var så godt ventileret, at personer ikke var udsat for sundhedsskadelige påvirkninger fra udstødningsgasserne, og at der normalt skal være mekanisk ventilation ved kørsel med disse trucks indendørs.

Efter skønserklæringerne sammenholdt med de lægelige oplysninger lægges det til grund, at utilstrækkelig luftskifte i hallerne var den primære årsag til ulykken den 12. november 2013, hvor **H** fik konstateret kulilteforgiftning. Efter skønserklæringerne og oplysningerne i baggrundspapir udarbejdet af skønsmand **K** den 20. juli 2020 lægges det videre til grund, at de sandsynlige forureningskilder i hallerne var **W** gasbrænderne, der var ophængt i loftet i hver hal, og som blev benyttet til rumopvarmning og de seks gastrucks, der var udlejet af **C** og som blev anvendt i døgndrift i hallerne. Det lægges videre til grund, at også fejlfrie gasbrændere kunne medvirke som forureningskilde. Retten finder således ikke, at der er ført bevis for, at gasbrænderne kan udelukkes som forureningskilde.

G og **M** har forklaret, at der i hele perioden kørte lastbiler ind i den ene ende af hallerne ca. hver halve til hele time det meste af døgnet. Der foreligger ikke nærmere oplysninger om, i hvilket omfang

denne kørsel anses for en forureningskilde, eller hvorledes denne kørsel bidrog til koncentrationen af kulmonoxid i hallerne. Der blev for to af de lejede trucks dagen efter ulykken målt emissionsværdier for kulmonoxid, der lå over grænseværdien, og der var på tidspunktet for ulykken ikke foretaget en arbejdspladsvurdering. Der foreligger således ikke oplysninger om arbejdsstedets nærmere indretning, indeklimate og ventilationsforholdene eller om, hvilke forholdsregler der var taget med henblik på at imødegå risikoen for forgiftningsskader under anvendelse af gastrucks indendørs, ligesom der ikke foreligger oplysninger om målinger af kulmonoxid koncentrationen i hallerne forud for eller på ulykkestidspunktet.

Retten finder på den baggrund og sammenholdt med de øvrige oplysninger i sagen ikke, at det er bevist, at der er årsagssammenhæng mellem brugen af de to trucks, der efterfølgende blev konstateret defekter på, og den kulilteforgiftning, som **H** pådrog sig under arbejdet i hallerne den 12. november 2013. **C** påstand om frifindelse tages derfor til følge.

Efter sagens udfald skal **A** betale sagsomkostninger til **C** ligesom **A** endeligt skal afholde udgifterne til syn og skøn.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi og forløb, herunder at der har været afholdt syn og skøn ved to skønsmænd, fastsat til dækning af advokatudgift med 210.000,00 kr., og **C** andel af udgiften til syn og skøn med 43.733,25 kr., i alt 253.733,25 kr. Det er oplyst, at **C** er momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

C frifindes.

A dansk filial af **B** skal inden 14 dage til **C** betale sagsomkostninger med 253.733,25 kr.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.